

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-139>

УДК 351.822

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

STATE FINANCIAL CONTROL OF UKRAINE UNDER MARTIAL ARTS

Скрипник Галина Олексіївнакандидат економічних наук, доцент,
Державний податковий університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1246-1122>**Черненко Владислав Володимирович**здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Державний податковий університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-9727-9241>**Skrypnyk Halyna, Chernenko Vladyslav**
State Tax University

У статті розглянуто діяльність органів Державної аудиторської служби України за 2021–2023 роки, зокрема проаналізовано результати роботи, а саме: обсяги виконаних ревізій, перевірок закупівель, моніторингу, державних фінансових аудитів та виявлених порушень. У період з січня 2021 року по грудень 2023 року було проведено 2159 ревізій та 1510 перевірок закупівель, під час яких перевірячі підлягали понад 2,5 млн підприємств, установ і організацій. Виявлені фінансові порушення, що призвели до втрат матеріальних та фінансових ресурсів, склали загалом близько 325,5 млрд грн. Державний фінансовий контроль на 2720 об'єктах виявив незаконні, нецільові витрати та нестачу ресурсів на суму понад 124,7 млрд грн, з яких майже 13,9 млрд грн стосувалися операцій із бюджетними коштами. Надано рекомендації щодо підвищення ефективності державного фінансового контролю за рахунок посилення законодавчого регулювання та антикорупційних заходів, оптимізації контрольних процедур та розширення громадського контролю.

Ключові слова: державний фінансовий контроль, воєнний стан, ревізії, моніторинг закупівель, фінансові порушення, ефективність управління.

The article reviews the activities of the bodies of the State Audit Service of Ukraine for 2021–2023. Control measures during the period under review were carried out on the following grounds: implementation of instructions of the President of Ukraine, the Ministry of Finance of Ukraine, the Verkhovna Rada of Ukraine; audits of the implementation of local budgets; inspection and monitoring of state procurement; control of the activities of state-owned enterprises; audit of budgetary institutions. The results of the work were analyzed, namely: the volume of audits, procurement inspections, monitoring, state financial audits and identified violations. In the period from January 2021 to December 2023, 2,159 audits and 1,510 procurement inspections were conducted, during which more than 2.5 million enterprises, institutions and organizations were subject to inspection. The identified financial violations that led to losses of material and financial resources amounted to a total of about UAH 325.5 billion. State financial control at 2,720 facilities identified illegal, untargeted expenditures and a lack of resources in the amount of over UAH 124.7 billion, of which almost UAH 13.9 billion related to operations with budget funds. To increase the efficiency of state financial control, it is necessary to: amend the legislation on operational control of budget expenditures under martial law; harmonize Ukrainian legislation with European standards of financial monitoring; implement modern information systems for monitoring and analyzing financial flows in real time; use artificial intelligence and BigData technologies to identify risky transactions and prevent financial violations; introduce stricter mechanisms for controlling the spending of budget funds, especially in the field of public procurement and humanitarian aid; increase the responsibility of officials for violations of financial discipline; reduce the bureaucratic burden and simplify reporting procedures; organize additional training and advanced training of state auditors in crisis situations; create specialized mobile groups for rapid response to financial violations; attracting international experience in the field of public financial control; connecting Ukraine to global initiatives on transparency in the use of budget funds.

Keywords: state financial control, martial law, audits, procurement monitoring, financial violations, management efficiency.

Постановка проблеми. В умовах сучасних економічних викликів, які постали перед Україною, роль державного фінансового контролю значно зросла. Ефективне управління державними фінансами є важливою складовою забезпечення сталого розвитку економіки, виконання соціальних зобов'язань та зміцнення фінансової стабільності країни. Державний фінансовий контроль є ключовим інструментом забезпечення прозорого та ефективного використання бюджетних коштів. У умовах воєнного стану зростає ймовірність фінансових порушень, неправомірного використання державних ресурсів, неефективного управління та порушення фінансово-бюджетної дисципліни. Це підкреслює важливість аналізу діяльності органів фінансового контролю, зокрема Державної аудиторської служби України, яка виконує значну частину цих завдань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням державного фінансового контролю приділяли увагу такі вчені: Гуренко Т. О. [1], Піхоцька М. Р. [7], Колінько А. Є. [5], Давиденко Н. М., Ключка О. В., Ключка С. С. [10], Скрипник Г. О., Примачок Г. В. [11], Ягоденко І. В., Гордей О. Д. [12], Колпакова А. [6] та інші. Зокрема, дослідження фокусуються на правових, організаційних та процедурних аспектах контролю за державними фінансами, моніторингом закупівель та аудитом діяльності бюджетних установ. Проте, недостатньо висвітлені аспекти впливу воєнного стану на специфіку функціонування органів фінансового контролю, їхню адаптацію до змінених умов та результативність діяльності.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значний обсяг досліджень, питання адаптації діяльності Державної аудиторської служби в умовах воєнного стану та оцінка ефективності її роботи в цей період потребують глибшого аналізу. Відсутній комплексний підхід до оцінки результативності заходів, вжитих для запобігання втратам та забезпечення відшкодування виявлених порушень.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз діяльності органів державного фінансового контролю України в умовах воєнного стану, визначення динаміки основних показників роботи Державної аудиторської служби у 2021–2023 роках, а також оцінка ефективності впроваджених заходів для мінімізації втрат державних ресурсів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Державний сектор відіграє важливу роль в економіці та суспільстві, сприяючи формуванню та розвитку державного бюджету і нормативно-правової бази. Ефективне формування та використання бюджету забезпечується через:

- створення та управління державними цільовими та позабюджетними фондами;
- дотримання фінансово-бюджетної дисципліни;
- виконання вимог чинного законодавства;
- захист державної власності;
- забезпечення точності та достовірності даних бухгалтерського обліку й фінансової звітності в міністерствах, адміністративних органах, бюджетних установах та державному секторі [1].

Особливу увагу приділено динаміці змін цих показників, оцінці ефективності управлінських рішень, реалізації наданих рекомендацій і співпраці з правоохоронними органами. Ефективність державного фінансового контролю проявляється у збільшенні бюджетних надходжень, оптимізації витрат, а також у зниженні ресурсних витрат на здійснення контролю. За словами Колпакової А., основними факторами забезпечення ефективного державного фінансового контролю в умовах війни є збільшення доходів бюджету та раціональне використання коштів через контроль, а також зменшення витрат та скорочення необхідних операційних ресурсів [6].

На думку Гордей О. Д. та Ягоденка І. В., основними напрямками вдосконалення адміністративного механізму у сфері державного фінансового контролю під час війни є:

- створення єдиного правового простору та посилення правових функцій контролюючих органів;
- розробка оновлених процедур державного фінансового контролю;
- формування єдиної інформаційної бази для державного аудиту;
- розвиток кадрового потенціалу;
- покращення матеріально-технічного забезпечення органів контролю;
- впровадження механізмів громадського контролю;
- запровадження обов'язкових періодичних перевірок;
- гармонізація чинного законодавства з нормативно-правовими актами. [12].

Державний фінансовий контроль в Україні здійснюється не лише Державною аудиторською службою, а й іншими органами контролю.

ською службою, а й іншими органами, зокрема Верховною Радою України, Рахунковою палатою, Кабінетом Міністрів України, Національним банком України та Міністерством фінансів України. Кожен із цих органів має свої функції, обов'язки та повноваження [7].

Станом на сьогодні в Україні продовжує діяти воєнний стан, що впливає на процес відновлення роботи органів державного фінансового контролю [5].

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 07.05.2022 № 561 «Деякі питання здійснення державного фінансового контролю в умовах воєнного стану» [4], статті 12¹ Закону України «Про правовий режим воєнного стану» [3], статей 2 та 5 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» [2], а також Указу Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64 «Про введення воєнного стану в Україні» [9], урядом запроваджено заходи для забезпечення контролю за використанням державних ресурсів у цей період.

Зазначено, що Державна аудиторська служба та її територіальні підрозділи під час воєнного стану та протягом місяця після його завершення або скасування здійснюють свою діяльність із врахуванням таких особливостей:

- методи державного фінансового контролю адаптовані до умов воєнного часу;
- строки проведення заходів контролю (інспектування, аудит, перевірки закупівель) коригуються, не враховуючи періоди, коли їх виконання було неможливим через обставини воєнного стану;

– під час здійснення контролю документи, зустрічні звірки, збір інформації та оформлення матеріалів можуть виконуватися як у паперовій, так і в електронній формі [4].

Ефективність державного фінансового контролю визначається цілями проведених контрольних заходів та їх результативністю. На нашу думку, одним із показників цієї ефективності є кількість перевірок, виконаних контролюючими органами. На рисунку 1 представлено дані щодо кількості перевірок, проведених Держаудитслужбою.

Ревізії як інструмент державного фінансового контролю демонструють вищу ефективність, що підтверджується статистичними даними Державної аудиторської служби України. Аналіз показників свідчить про відсутність стабільної динаміки: у період з 2018 по 2019 рік кількість ревізій скоротилася на 83 одиниці, проте у 2019–2021 роках вона зросла з 194 до 1000 контрольних заходів. Починаючи з 2022 року, у зв'язку з військовою агресією, кількість ревізій зменшилася на 55% і становила 446 одиниць, однак у 2023 році показник зріс на 267 одиниць.

Щодо перевірок, проведених контролюючими органами, простежується тенденція щорічного зростання: з 2018 по 2022 рік їх кількість збільшилася з 1 до 587 одиниць. Проте у 2023 році спостерігалось скорочення на 192 перевірки, і загальна кількість склала 395 одиниць. Отже, у 2022 році кількість ревізій істотно зменшилася, тоді як перевірки значно зросли порівняно з попередніми роками. У 2023 році ситуація змінилася: кількість ревізій зросла, а перевірки зменшилися.

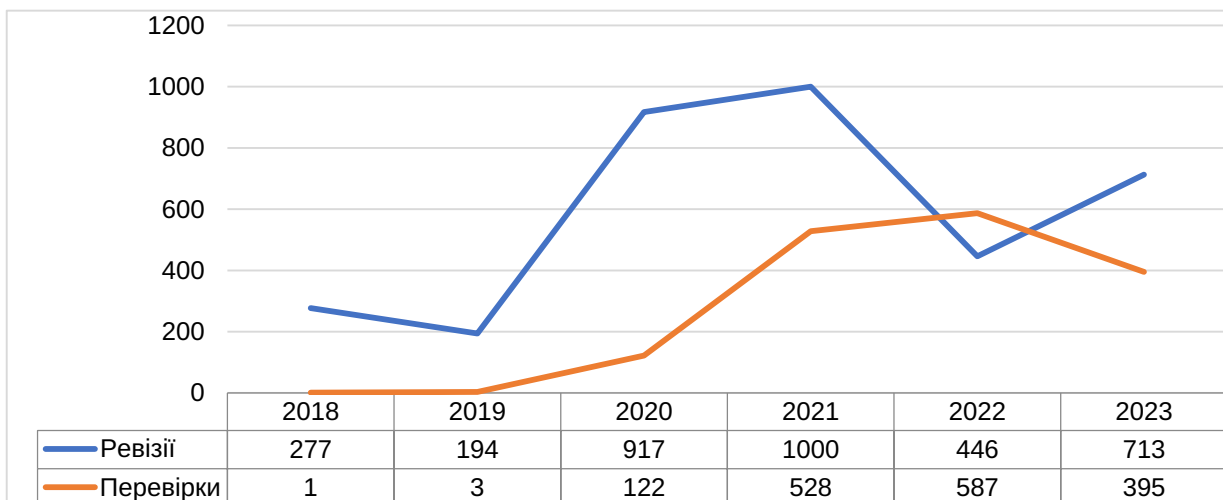

Рис. 1. Заходи контролю, які були проведені Державною аудиторською службою України станом на 2018–2023 рр.

Джерело: складено авторами на основі [8]

Контрольні заходи в досліджуваній період здійснювалися з таких підстав:

- виконання доручень Президента України, Міністерства фінансів України, Верховної Ради України;
- ревізії щодо виконання місцевих бюджетів;
- перевірка та моніторинг державних закупівель;
- контроль діяльності державних підприємств;
- аудит бюджетних установ.

У табл. 1 відображені ключові показники діяльності органів Держаудитслужби України протягом 2021–2023 років. Дані включають кількість ревізій, перевірок закупівель та перевірених об'єктів, а також суми виявлених фінансових порушень, незаконних витрат і недоотриманих ресурсів. Відображено результати відшкодування, кількість переданих матеріалів до правоохоронних органів, досудових розслідувань, управлінських рішень, адмінстягнень і притягнутих осіб до відповідальності. Таблиця демонструє динаміку основних аспектів аудиторської діяльності за три роки.

За даними таблиці 1, бачимо що кількість ревізій і перевірок за аналізований період зменшилась, а суми незаконних і недоотриманих витрат збільшилась. У період з січня 2021 року по грудень 2023 року було прове-

дено 2159 ревізій та 1510 перевірок закупівель, під час яких перевірячі підлягали понад 2,5 млн підприємств, установ і організацій.

Виявлені фінансові порушення, що призвели до втрат матеріальних та фінансових ресурсів, склали загалом близько 325,5 млрд грн. Державний фінансовий контроль на 2720 об'єктах виявив незаконні, нецільові витрати та нестачу ресурсів на суму понад 124,7 млрд грн, з яких майже 13,9 млрд грн стосувалися операцій із бюджетними коштами. На 1056 об'єктах зафіксовано недоотримання фінансових ресурсів у розмірі близько 200,8 млрд грн, зокрема понад 45,4 млрд грн, які не надійшли до державного бюджету.

За цей період органами Держаудитслужби було відшкодовано фінансові порушення на суму понад 85 млрд грн, включаючи майже 996,7 млн грн, виявлені у попередніх звітних періодах.

Для притягнення винних осіб до відповідальності Держаудитслужба передала правоохоронним органам 2132 матеріали ревізій і перевірок, на основі яких у 2021–2023 роках було відкрито 792 досудових розслідування, а також 167 – за підсумками спільних перевірок аудиторів із правоохоронними органами.

У відповідь на виявлені порушення керівники центральних і місцевих органів влади, підприємств, установ та організацій ухва-

Таблиця 1

Результати діяльності органів Державної аудиторської служби України у 2021–2023 роках

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення 2023 р. до 2021 р. +,-
Кількість ревізій	1000.0	446.0	713.0	-287,0
Кількість перевірок закупівель	528.0	587.0	395.0	-133,0
Кількість перевірених об'єктів	1500.0	912.0	1000.0	-500,0
Загальна сума виявлених фінансових порушень (млрд грн)	14.7	99.8	211.0	-196,3
Сума незаконних витрат і недостач (млрд грн)	8.9	39.0	76.8	67,9
Сума недоотриманих фінансових ресурсів (млрд грн)	5.8	60.8	134.2	128,4
Відшкодовано фінансових порушень (млрд грн)	77.5	1.1	6.4	-71,1
Передано матеріалів до правоохоронних органів	921.0	707.0	504.0	-417,0
Розпочато досудових розслідувань	401.0	265.0	126.0	-275,0
Кількість управлінських рішень	801.0	504.0	386.0	-415,0
До адміністративної відповідальності притягнуто осіб	1900.0	940.0	721.0	-1179,0
Сума накладених адмінстягнень (млн грн)	2.6	1.1	0.9	-1,7

Джерело: складено авторами на основі [8]

лили 1691 управлінське рішення. За порушення фінансово-бюджетної дисципліни до адміністративної відповідальності притягнуто 3561 посадову особу, а загальна сума накладених штрафів склала близько 4,6 млн грн.

У табл. 2 відображено основні показники діяльності органів Держаудитслужби України у 2021–2023 роках, включаючи кількість проведених моніторингових закупівель, результати фінансових аудитів, виявлені порушення та їх упередження. Дані ілюструють динаміку змін в обсягах перевіреної діяльності, попереджених фінансових порушень, а також передачі матеріалів до правоохоронних органів.

Аналізуючи дані, встановлено, що у січні 2021 – грудні 2023 року органами Держаудитслужби проведено близько 34,6 тис. моніторингових закупівель. У ході проведених моніторингових вдалося запобігти фінансовим порушенням, зокрема шляхом скасування тендерів на суму майже 25 млрд грн і розірвання договорів на приблизно 22,3 млрд грн.

За звітний період було здійснено 555 державних фінансових аудитів, зокрема: 114 аудитів місцевих бюджетів, 88 аудитів виконання бюджетних програм та 353 аудити діяльності суб'єктів господарювання.

Державний фінансовий контроль охопив фінансові та матеріальні ресурси на загальну суму понад 1138 трлн грн. У результаті перевірок виявлено неефективні управлінські рішення та ризикові операції, що призвели до втрат у вигляді недоотриманих доходів, упущених вигод або зайвих витрат на понад 228,6 млрд грн. Крім того, встановлено, що окремі управлінські дії чи операції могли спричинити додаткові втрати на суму понад 92,1 млрд грн.

Завдяки своєчасному реагуванню об'єктів контролю на рекомендації аудиторів вдалося запобігти втратам фінансових і матеріальних ресурсів на майже 15,1 млрд грн та компенсувати збитки на понад 7,87 млрд грн. За підсумками аудитів надано понад 5,8 тис. рекомендацій, з яких реалізовано близько 3,14 тис.

Таблиця 2

Діяльність органів Держаудитслужби України у 2021–2023 роках: результати моніторингових, аудитів та виявлених порушень

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення 2023 р. до 2021 р. +,-
Кількість моніторингових закупівель, тис.	10,5	11,9	12,2	1,7
Попереджено порушень, млрд грн	9,7	7,9	7,4	-2,3
Розірвано договорів, млрд грн	3,2	6,7	12,4	9,2
Проведено фінансових аудитів	191	159	205	14,0
- Аудити місцевих бюджетів	53	14	47	-6,0
- Аудити бюджетних програм	32	20	36	4
- Аудити суб'єктів господарювання	106	125	122	16,0
Охоплено ресурсів аудитами, млрд грн	469,5	214,2	454,3	-15,2
Виявлено неефективних дій, млрд грн	92,7	56,8	79,1	-13,6
Виявлено можливих ризиків, млрд грн	23,9	20,9	47,3	23,4
Виявлено порушень, млрд грн	3,0	2,2	0,5	-2,5
Упереджено втрат, млрд грн	1,7	2,9	10,5	8,8
Відшкодовано втрат, млрд грн	3,0	0,97	3,9	0,9
Надано пропозицій (тис)	2,1	1,6	2,1	-
Виконано пропозицій (тис)	1,0	0,94	1,2	0,2
Передано аудиторських звітів до правоохоронців	67	65	123	56
Розпочато досудових розслідувань	20	12	20	-
Прийнято управлінських рішень	416	200	358	-58

Джерело: складено авторами на основі [8]

Упродовж звітнього періоду органи Держаудитслужби передали правоохоронним органам 255 аудиторських звітів, що стало підставою для відкриття 52 досудових розслідувань.

Крім того, за результатами державних фінансових аудитів керівники центральних і місцевих органів влади, підприємств, установ та організацій ухвалили 974 управлінські рішення.

Для підвищення ефективності державного фінансового контролю необхідним є:

- внесення змін до законодавства щодо оперативного контролю за бюджетними видатками в умовах воєнного стану;
- гармонізація законодавства України з європейськими стандартами фінансового моніторингу;
- впровадження сучасних інформаційних систем для моніторингу та аналізу фінансових потоків у режимі реального часу;
- використання технологій штучного інтелекту та BigData для виявлення ризикових операцій та запобігання фінансовим порушенням;
- введення жорсткіших механізмів контролю за витрачанням бюджетних коштів, особливо у сфері державних закупівель та гуманітарної допомоги;
- підвищення відповідальності посадових осіб за порушення фінансової дисципліни;
- зменшення бюрократичного навантаження та спрощення процедур звітування;
- організація додаткового навчання та підвищення кваліфікації державних аудиторів в умовах кризових ситуацій;
- створення спеціалізованих мобільних груп для оперативного реагування на фінансові порушення;
- залучення міжнародного досвіду у сфері державного фінансового контролю;
- підключення України до глобальних ініціатив щодо прозорості використання бюджетних коштів;

– забезпечення відкритості даних про державні витрати та залучення громадськості до моніторингу бюджетних коштів;

– активне використання платформ для публічного доступу до фінансової інформації.

Застосування запропонованих підходів до оцінки ефективності державного фінансового контролю сприятиме підвищенню підзвітності за його результати та покращенню діяльності Державної аудиторської служби й інших контролюючих органів, що здійснюють нагляд за використанням державних фінансів.

Висновки. Державний фінансовий контроль є важливим інструментом для забезпечення ефективного управління державними фінансовими ресурсами, дотримання законодавчих норм та підтримки фінансово-бюджетної дисципліни. В умовах воєнного стану його роль стає ще більш значущою, оскільки прозорість та раціональне використання бюджетних коштів є ключовим фактором для збереження економічної та соціальної стабільності країни.

Органи державного фінансового контролю, зокрема Державна аудиторська служба України, адаптували свою діяльність до нових реалій відповідно до чинного законодавства. Вони здійснюють контрольні заходи з урахуванням особливостей воєнного стану, зокрема змінюють строки перевірок, застосовують електронний документообіг та враховують специфічні обставини, що виникають у зв'язку з війною.

Запроваджені зміни дозволяють забезпечувати ефективний фінансовий контроль навіть у складних соціально-економічних умовах, сприяти збереженню державної власності та підвищенню ефективності використання бюджетних коштів. Водночас актуальним залишається подальше вдосконалення методів і підходів до державного фінансового контролю, щоб підвищити його ефективність у кризових ситуаціях в умовах воєнного стану.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гуренко Т. О. Сучасний стан та напрями удосконалення організації державного фінансового контролю. *Економіка та суспільство*, URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2941> (дата звернення: 28.01.2025).
2. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 р. № 2940-XII. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text> (дата звернення: 28.01.2025).
3. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 02.05.2015 р. № 389-VIII. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#n255> (дата звернення: 28.01.2025).
4. Деякі питання здійснення державного фінансового контролю в умовах воєнного стану. Постанова Кабінету Міністрів України. від 07.05.2022 р. № 561. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/561-2022-п#Text> (дата звернення: 28.01.2025).

5. Колінко А. Є. Державний фінансовий контроль в Україні: стан та напрями удосконалення. *Репозитарій ОНУ імені І. І. Мечникова*. URL: <https://dspace.onu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2e04fe8d-a8c7-463b-8b0a-0b87844271b4/content> (дата звернення: 28.01.2025).
6. Колпакова А. Державний фінансовий контроль на сучасному етапі: огляд концептуальних засад. *International Science Journal. Economics & Finance*. 2023. Vol. 2. No. 1. P. 9–18. URL: <https://isg-journal.com/isjmef/article/view/263> (дата звернення: 28.01.2025).
7. Піхоцька М. Р. Стан та перспективи розвитку державного фінансового контролю в умовах воєнного стану. *Ефективна економіка*, URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/4684/4723> (дата звернення: 28.01.2025).
8. Статистичні звіти. Державна аудиторська служба України. URL: <https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/53> (дата звернення: 28.01.2025).
9. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (дата звернення: 27.01.2025).
10. Давиденко Н. М., Ключка О. В., Ключка С. С. Державний фінансовий контроль у системі економічної безпеки держави: монографія. Київ : ФОР Ямчинський О. В., 2019. 205 с.
11. Скрипник Г. О., Примачок Г. В. Державний фінансовий контроль виконання місцевих бюджетів. *Економічні студії: науково-практичний журнал*. Львів, 2019. № 3 (25). С. 148–153.
12. Ягоденко І. В., Гордей О. Д. Державний фінансовий контроль в Україні: стан і напрями вдосконалення. *Бізнес Інформ*. 2021. № 10. С. 336–340. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2021_10_46 (дата звернення: 26.01.2025).

REFERENCES:

1. Hurenko T. O. Suchasnyy stan ta napryamy udoskonalennya orhanizatsiyi derzhavnoho finansovoho kontrolyu. *Ekonomika ta suspil'stvo*, URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2941> (access date: 01/28/2025).
2. Pro osnovni zasady zdiysnennya derzhavnoho finansovoho kontrolyu v Ukrayini : Zakon Ukrayiny vid 26.01.1993 r. № 2940-XII. Ofitsiyyny vebportal parlamentu Ukrayiny. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text> (access date: 01/28/2025).
3. Pro pravovyy rezhym voyennoho stanu : Zakon Ukrayiny vid 02.05.2015 r. № 389-VIII. Ofitsiyyny vebportal parlamentu Ukrayiny. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#n255> (access date: 01/28/2025).
4. Deyaki pytannya zdiysnennya derzhavnoho finansovoho kontrolyu v umovakh voyennoho stanu. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny. vid 07.05.2022r. №561. Ofitsiyyny vebportal parlamentu Ukrayiny. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/561-2022-п#Text> (access date: 01/28/2025).
5. Kolin'ko A. YE. Derzhavnyy finansovyy kontrol' v Ukrayini: stan ta napryamy udoskonalennya. *Repozytariy ONU imeni I.I.Mechnykova*. URL: <https://dspace.onu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2e04fe8d-a8c7-463b-8b0a-0b87844271b4/content> (access date: 01/28/2025).
6. Kolpakova A. (2023) Derzhavnyy finansovyy kontrol' na suchasnomu etapi: ohlyad kontseptual'nykh zasad. *International Science Journal. Economics & Finance*, vol. 2, no. 1, pp. 9–18. URL: <https://isg-journal.com/isjmef/article/view/263> (access date: 28.01.2025).
7. Pikhots'ka M. R. Stan ta perspektyvy rozvytku derzhavnoho finansovoho kontrolyu v umovakh voyennoho stanu. *Efektivna ekonomika*, URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/4684/4723> (access date: 01/28/2025).
8. Statystichni zvity. Derzhavna audytors'ka sluzhba Ukrayiny. URL: <https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/53> (access date: 01/28/2025).
9. Pro vvedennya voyennoho stanu v Ukrayini : Ukaz Prezydenta Ukrayiny vid 24.02.2022 r. № 64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (access date: 01/27/2025).
10. Davydenko N. M., Klyuchka O. V., Klyuchka S. S. (2019) Derzhavnyy finansovyy kontrol' u systemi ekonomichnoyi bezpeky derzhavy: monohrafiya. Kyiv: FOP Yamchyns'kyy O. V., 205 p.
11. Skrypnyk H. O., Prymachok H. V. (2019) Derzhavnyy finansovyy kontrol' vykonannya mistsevykh byudzhetiv. *Ekonomichni studiyi: nauково-praktychnyy zhurnal*. L'viv. № 3 (25). P. 148–153.
12. Yahodenko I. V., Hordey O. D. (2021) erzhavnyy finansovyy kontrol' v Ukrayini: stan i napryamky vdoskonalennya. *Biznes Inform*, no. 10, pp. 336–340. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2021_10_46 (access date: 01/26/2025).